

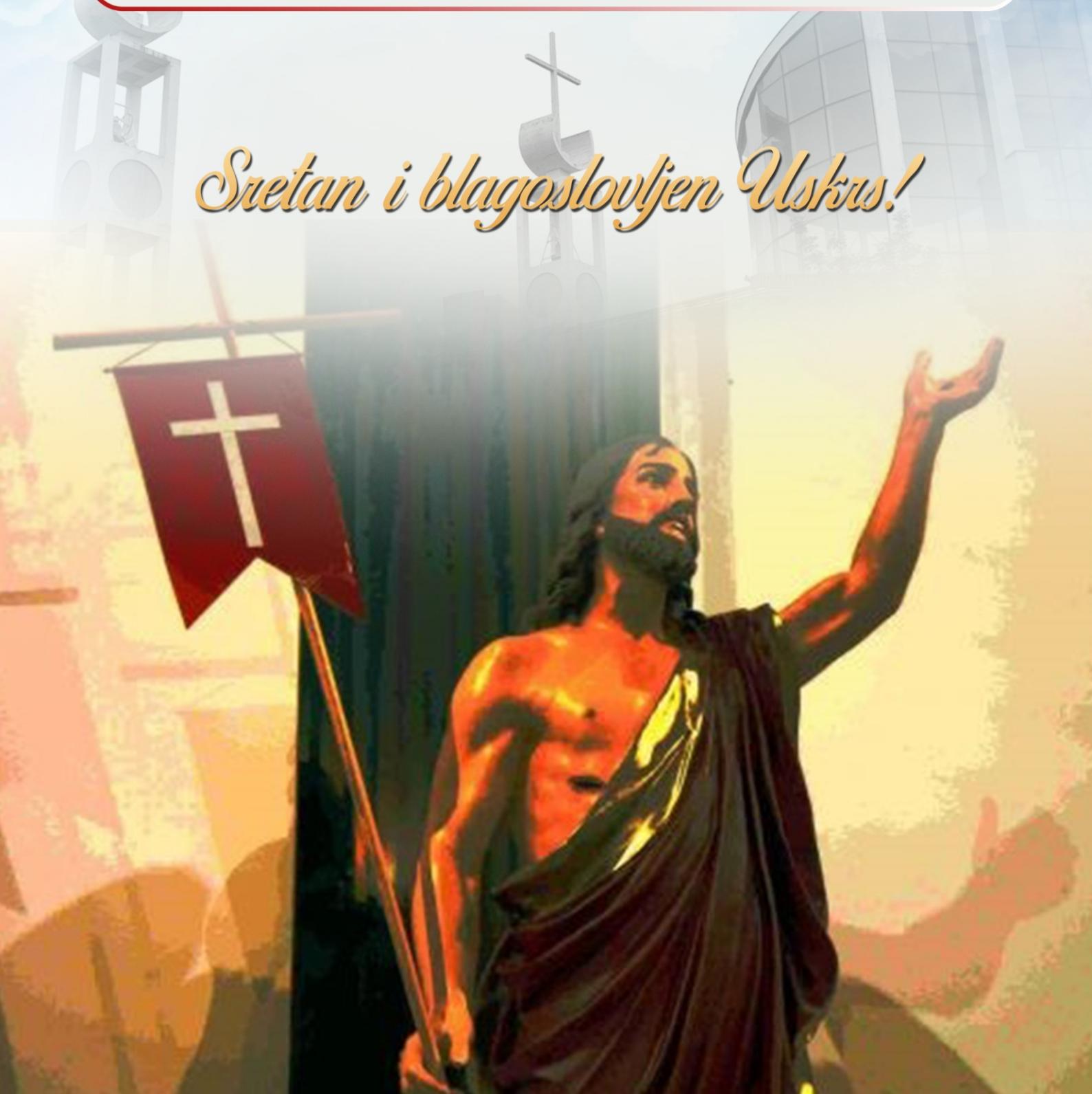

Broj 134. travanj, 2023.

GLASNIK

Kotorvaroškog kraja

Sretan i blagoslovjen Uskrs!

**Ta znam: Isusa Raspetoga tražite!
Nije ovdje! Uskrsnu kako reče
(Mt 28, 5-6)**

**Od srca želimo svima sretan i
blagoslovjen Uskrs!**

uz želju da ovaj blagdan provedete u miru i zdravlju sa svojim najbližnjima. Neka vam blagdan Uskrsa donese mir, ljubav i radost u vaša srca, vaše domove i ojača vjeru u bolje sutra.

Uskrs nas podsjeća da istina i pravda uvijek nađu svoj put i uči nas solidarnosti i toleranciji. Zato čuvajmo svoje bližnje, poštujmo druge i drugačije, gradimo međusobno povjerenje i razumijevanje te pravednije društvo.

Provđimo uskršnje dane odgovorno, u najužem krugu obitelji.
Sretan i blagoslovjen Uskrs!

**Fra Zoran Mandić
Fra Juro Aščić**

Izdavač:
Župni ured Rođenja B. D. M.
78220 Kotor Varoš
Tel./fax: 051 785 050
E-mail: mladi-kotorvaros@blic.net
www.kotorvaroskadolina.com

Redakcija: **Viktorija Barišić, Luca Koroman, fra Juro Aščić, fra Zoran Mandić, fra Anto Šimunović, fra Petar Karajica, fra Marko Bandalo, fra Stipo Marčinković**

Glavni urednik: **Fra Zoran Mandić**
Tehnička obrada: **Viktorija Barišić**

Tiraž: 250 primjeraka
Tiska: "JU Centar za kulturu, sport i informiranje" Kotor Varoš
CIJENA: 2,5 KM

Foto vijest: Šaranje jaja u župnom uredu za Uskrs

VIJESTI

STATISTIČKI PODACI IZ ŽUPNIH MATICA ŽUPA KOTOR VAROŠ

u 2022. godini

KRŠTENIH : 2

VJENČANIH: 2

UMRLIH: 16

STATISTIČKI PODACI IZ ŽUPNIH MATICA ŽUPA SOKOLINE

u 2022. godini

KRŠTENIH : 0

VJENČANIH: 1

UMRLIH: 0

STATISTIČKI PODACI IZ ŽUPNIH MATICA ŽUPA VRBANJCI

u 2022. godini

KRŠTENIH : 3

VJENČANIH: 0

UMRLIH: 5

Božić

Božićno vrijeme je najljepše i najradosnije vrijeme u godini. A gdje je ljepše slaviti Božić nego na rodnoj grudi pitamo se ali odmah i dajemo odgovor. Ima ih koji ovako ne misle, ali kad se vidi razdraganost onih koji dođu proslaviti Božić u rodnom kraju sve to daje drugi smisao radost i ljepotu Božića. Kako je lijepo ponovno vidjeti oživjela sela, osvijetljene i ukrašene obiteljske kuće, razigranu mladost. Crkve su pripremljene, borovi nakićeni, jaslice postavljene. Jedino je nedostajao snijeg ali već godinama je tako. Dan prije Badnjaka peku se pečenice, kuha se keške, kolači su spremni... Kada se na početku Mise Polnoćke zapjeva «Radujte se narodi» srca i lica su ozarena. Nakon Mise čestitanja, nazdravljanja... A onda vatromet. Toliko raznih oblika, boja zvijezda i zvjezdica rasvjetljuje noć i mami uzdahe zbog svoje ljepote... Možda to nekome izgleda kao veći luksuz, rasipanje, nije. Ta ljepota vatrometa je pokušaj dočaravanja one ljepote koju je Bog dao svijetu rađajući se kao malo dijete, nezaštićeno i nevino.

Naša crkva bila je puna. Zbilja ugodno i lijepo iznenađenje. Uz koncelebraciju fra Zorana Mandića i fra Jure Aščića, slušali smo propovijed fra Pere kojom nam dočarava da je Božić, ljubav, radost, veselje, druženje s dragim

osobama, radovanje sitnim stvarima, činiti dobro. Božić je blagdan obitelji.

Poslije svečane svete mise sve nazočne svojim gromkim glasom pozdravila su crkvena zvona koja su svima zaželjela dobrodošlicu u naš kotorvaroški kraj, a nakon toga uslijedilo je prijateljsko druženje uz toplu vino, čaj, rakijicu, tople kifle i pečenje. Čak je i jedan mladić skupio snage i kleknuo pred svoju izabranicu i zaprosio ju.

Drugi dan Božić slavili smo svetu misu u Vrbanjcima. Postalo je tradicija na Stipandan okupiti se u župi Vrbanjci. Nakon svete mise nastavljeno je druženje i čestitanje. Svećenici njih trojica fra Juro, fra Zoran i fra Pero sa svojim pratiteljima imali su blagoslov obitelji u župi.

No, sve što je lijepo, kratko traje. Već nakon prva tri dana Božića polako se osipaju oni koji su došli u rodnom mestu proslaviti Božić. Poneki su ostali i dočekali Novu godinu, a nakon Bogojavljenja većina je već otišla. Ostali su samo rijetki koji imaju koji dan više odmora, "štěmplovanja" ili kojih drugih obveza. Ali, doći će oni opet. Za Uskrs, Spasovo, Sv. Ivu, Petrovo, Ilinu, Rokovo, Sv. Franju, Svi Sveti...

Fra Zoran Mandić

Ivandan na Sokolinama

Tradicionalno je već postalo da se na treći dan Božića na sv. Ivana evanđelistu i apostola održi sveta misa u Sokolinama. Iskoristi se prigoda da i u ovu našu najopustošeniju župu prenesemo božićni ugođaj. Ni kišovito vrijeme nije smetalo pa se okupilo stotinjak vjernika u župnoj crkvi na Sokolinama gdje smo slavili sv. misu.

Za okrepnu su se pobrinuli Igor Mandušić i ekipa, a vjerujem i drugi koje nismo spomenuli. Grah je kao i obično bio ukusan pa je upotpunio ugođaj zime. Zahvale za dobar grah idu našem Igoru Mandušiću i ekipi. Vjerujem da će onima koji nisu imali prigodu biti na Sokolinama biti malo žao. Svi su se složili da trebamo ovakvih druženja posebice u ovoj našoj najopustošenijoj župi. Zanimljivo je da se na misi okupilo preko 20 Ivana, Ivki, Ivi. To smo zabilježili i fotografiranjem.

Viki

Božićna akcija kolača

Unazad nekoliko godina žene naših župa pokazuju svoju humanost i ljubav prema bližnjima. Postala je tradicija pravljenja i prodaje kolača za Božić i Uskrs, a sav novac od prodaje kolača ide u Kruh svetog Ante za pomoć

najpotrebitijima u župi. Ova akcija nikoga ne obvezuje, pokrenuta je u duhu Božićnog darivanja potrebitima. Dobro je činitidobro. Tada smo bliži i Bogu i čovjeku.

Župnici su već dugo prije najavili na župnim obavijestima o akciji i pozvali žene da se pridruže tom humanitarnom radu. Svake godine sve više žena se pridružuje ovoj akciji.

Ove godine ispekle se manje kolača jer mnoge domaćice je uhvatila gripa, neke su otpovale ali bez obzira što nisu donijele kolače ostavile su novac za iste. Ovoj našoj akciji pridružile su se i žene iz

Stuttgarta tako da je i tamo prikupljeno 350 Eura. Od prodaje kolača kao i on donacija na ime kolača prikupili smo 980 KM. Naravno, sav novac ide za potrebe siromašnih u župi koji nažalost ima sve više i više.

Viki

Božićne akcije

Uz naše uobičajene župne akcije u brizi za najugroženije, koje uspijevamo zbrinuti zahvaljujući posebnim donatorima i darovima što ih dobijemo od Caritasa tu je uvijek Ekipa mladih iz Welsa. Već 10 i više godina ekipa iz Welsa (nazvali smo je tako jer su tu Zlaja i Željo koji žive i rade u Welsu a s kojima se i drugi naši župljani dogovaraju) i ove je godine obišla i darovala najpotrebitije u župi.

Koliko god bila vrijedna materijalna pomoć koja će makar malo ublažiti oskudicu, još je vrjednija spoznaja da oni nisu zaboravljeni. Lijepo je znati da još uvijek ima dobroih ljudi koji misle na druge. Svakog Božića su na djelu i ne samo na Božić, Uskrs, već i sve druge ideje i akcije oni uvijek podupiru.

I ovog Božića obišli su naše samce, bolesne i potrebite, darovali ih sa paketom hrane, kolačima, novcu. Obišli su i pomogli preko dvadeset župljana.

Ovoj njihovoj akciji pridružuju se mnogi koji nemaju veze s Kotor Varošem. Čuli su za njih i pridružili im se. Primjer takvih je i Udruga „Malenih“ iz Welsa koja već godinama podupire njihovu akciju sa novčanim prilogom. Što čovjek onda reći za takve ljude osim da imaju veliko, veliko srce.

Kao župna zajednica možemo biti sretni što imamo takve ljude velika srca koji ne žale ni novac ni vrijeme da bi

pomogli i uljepšali drugima Božić.

Pored Ekipe iz Welsa ove godine za potrebe siromašnih u našim župama pobrinula se i Udruga Klagenfurt Villach sa preko 2.100 Eura, SIM Technik iz Zabrdja, firma Dermal iz Kotor Varoša, Komotin Jajce kao i mnogi drugi pojedinci na bilo koje načine ne želeći da im se imena objavljuju.

Još jednom, u ime župnog ureda i župne zajednice, od srca hvala svima koji su omogućili da ovaj Božić bude ovakav kakav je bio!

Viki

Blagoslov obitelji u našim župama

Poseban običaj među Hrvatima katolicima uz božićne blagdane jest blagoslov kuća i obitelji. To je jedna prilika da se svećenik osobno susretne sa svojim župljanima, s nekim tek jedini put u godini. Tijekom vremena sami red blagoslova se mijenjao, ali je smisao bio isti.

Prilikom blagoslova kuća, nadvratnici se označuju

slovima „G“, „M“ i „B“ koja označavaju inicijale trojice kraljeva, Gašpara, Melkiora i Baltazara. Izvorno su se ovi inicijali zapisivali na latinskom, pa je umjesto početnoga „G“ stajalo „C“ (Casparus). Tako su inicijali, osim imena kraljeva, označavali i akronim blagoslovne formule: Christusmansionebenedicat, što na hrvatskom znači: „Neka Krist prebivalište blagoslivlja.“ Između inicijala stavljaju se križići, kao znak blagoslova, a oko inicijala upisuju se brojke koje označavaju tekuću godinu. Ranije su se ovi znakovi upisivali kredom, dok se u novije vrijeme češće koriste posebne naljepnice. Konačan izgled natpisa ima oblik 20 G+M+B XX (gdje XX označava zadnje dvije brojke tekuće godine).

Svi koje smo pohodili s radošću su nas primili i s nama molili. Također su nas i lijepo obdarili i na tome iskreno im zahvaljujemo.

Fra Zoran Mandić

Posjet Kotor Varošu

U ovom tjednu nastavljam obilazak gradova i mjesta na području Republike Srpske, stoga sam bio u radnom posjetu u Kotor Varošu, gdje sam se susreo sa župnikom župe Rođenja Blažene Djevice Marije fra Zoranom Mandićem. Tokom ugodnog razgovora sa fra Zoranom, naučio sam više o povijesti ove župe i ovog kraja, ali i o ljudima i uvjetima njihova života te poteškoćama s kojima se susreću. Razgovarali smo, također, o velikoj želji i odlučnosti tih istih ljudi da rade na obnovi i povratku, kao i očuvanju onoga što već baštine na svojoj rodojnoj grudi, te o potpori koja im je potrebna da bi to ostvarili.

Nakon posjeta župniku, sastao sam se s načelnikom gosp. Zdenkom Sakanom, s kojim sam razgovarao o prilikama svih žitelja ovoga područja, budućim projektima te razvojnim planovima, ali i o stvaranju prilika za mlade i obrazovane ljude koji bi svojim ostankom, i idejama doprinijeli razvoju i uspješnosti ovoga kraja. Kotor Varoš je općina s najmanjom stopom nezaposlenosti i kao takva je privlačna za život, a poboljšanje lokalne infrastrukture, puteva te vodovodne mreže uvelike bi olakšale povratak i ostanak stanovništva.

O životu Hrvata u Kotor Varošu, njihovim potrebama i problemima, razgovarao sam s predsjednikom Humanitarno –

kulturne udruge „Orahova“ gosp. Nedeljkom Perićem i njegovim suradnicima. Kako sam saznao, želje za povratkom i obnovom ima, ljudi se ne odriču svoje rodne grude jer su njihove uspomene još žive, no pomoći za povratak, za život i obnovi itekako treba.

Iskreno se nadam da ćemo daljnjom suradnjom, realizacijom projekta i planiranih aktivnosti pomoći onima koji žive i rade u kotorvaroškom kraju, kao i onima koji se u ovaj kraj žele vratiti.

Dr. Davor Pranjić

Bogojavljenje

Sveta tri kralja: Gašpare, Melkiore i Baltazare, molite za nas!

Na svetkovinu Bogojavljenja 6. siječnja spominjemo se onoga trenutka kada se Isus objavio cijelome

svijetu. Predstavnici cijelog svijeta bili su sveta Tri Kralja – Gašpar, Melhior i Baltazar – koji su se poklonili Spasitelju i darivali ga. Na svetkovinu Bogojavljenja škrope se ljudi, kuće i sve ostalo čime se čovjek koristi u životu. Time pokazujemo da smo u životu potrebnii Božjega blagoslova i njegove pomoći. Imali smo redovite mise i pučku misu u Kotor Varošu predvodio je fra Zoran Mandić.

Na sam dan 6. siječnja 2023. godine imali smo svete mise u Vrbanjcima, Zabrdi i Kotor Varošu sa posvetom vode, a običaj vjernika je da u crkvama blagoslivljuju vodu kojom se onda škrope kuće, pomoćne prostorije, zemlja. Blagdanom Isusova krštenja, koji se slavi u nedjelju po Bogojavljenju, završava božićno vrijeme.

Svićećica

Dana, 2. veljače ove godine smo proslavili blagdan Prikazanja Gospodinova, Svićećica, a slavi se 40 dana nakon Božića. Svetе mise su bile u sve tri crkve gdje se okupio manji broj vjernika. Povodom ovog blagdana u svim se crkvama slave svete mise i blagoslivljaju svjeće. Vjernici u crkvu donose svjeće na blagoslov.

U obitelji se ta svjeća pali u različitim prilikama: na velike blagdane, u vrijeme oluje i grmljavine, stavlja se i u ruku umirućemu kao ohrabrenje i znak nade u vječni život, ali se pali i u drugim situacijama. Osim svjeća vjernici donose i slaninu, kruh, jabuke i drugo. Također

smo blagoslovili svjeće na čast sv. Blaža i imali obred grličanja za one koji nisu bili u mogućnosti doći na Misu na dan sv.

Obilazak triju župa kotorvaroške doline

Dana, 20.03.2023. godine sam zajedno s dopredsjednikom Republike Srpske iz reda hrvatskog naroda dr. Davorom Pranjićem, posjetio i obišao tri župe kotorvaroške doline (Kotor Varoš, Vrbanjci i Sokoline). Domaćini su nam bili župnici fra Zoran Mandić i fra Juro Aščić.

Prije rata na području triju župa općine Kotor Varoš živjelo je preko 11000 Hrvata, dok ih danas tu obitava manje od 200. Devastirajuća je to posljedica ratnih stradanja i teških borbi Hrvata za opstanak na svojim ognjištima. Međutim,

usprkos tim stradanjima, duh i optimizam ne napuštaju Hrvate kotorvaroške doline, pogotovo one koji su ostali i svakodnevno se bore sa životnim izazovima. Uvjerili smo se u to i sami u razgovoru s njima u hrvatskim naseljima Baština, Zabrdje, Šibovi, Plicka. Zoran primjer snage, borbenosti i nepokolebljivoga duha su Perka i Andža, dvije hrabre žene koje same žive u devastiranom hrvatskom selu Plicka, koje je prije rata imalo oko 300 hrvatskih domaćinstava.

Tijekom obilaska sagledane su prioritetne potrebe

čije bi rješavanje pomoglo u svakodnevnom životu Hrvata. Prvenstveno se to odnosi na putnu infrastrukturu, koja je nedostatna i oštećena kao i na nelegalnu sjeću i krađu hrvatskih šuma. U koordinaciji s dopredsjednikom RS iz reda hrvatskog naroda, čiji će Ured svakako i neposredno pomoći, inicirati će se i prema drugim institucijama rješavanje tih prioritetsnih problema kako bi se olakšao život ljudima koji tu žive.

Zoran Pilićić

Katolici u kotorvaroškom kraju

POVIJEST

Vjerski život i narodni običaji

pjevaju se u vrlo dopadljivom muškom ili ženskom „Bećarcu“ (primjer b.3. i 4.) u Kosačkoj pjesmi stihove pjesme otpjeva prvo jedan, najbolji pjevač, a nakon toga svi „Uzviknu“ (primjer 5 i 6). Predvodnik mora da posjeduje „Izvanredan osjećaj za ritam i za slikanje prizora“.

Zanimljivi su također napjevi djevojačkih pjesama (primjer br. 7) i uspavanki (primjer br. 8.) koji se prakticiraju u sokolskoj župi.

O p ē n i t o g o v o r e ē i „Karakteristike kotorvaroškog narodnog pjevanja jesu: izražajnost, snaga, samouvjerenost.

Na cijeni je snažan glas koji može dobro „zapocinjati“ i „voditi“ pjesmu. Vodeći glas pjeva melodiju, snažno, sugestivno, izražajno, svi ostali „prate“. „Pratnja“ mora biti „složna“. Treba znati itreba moći „dobro pratiti“. Inače, ljudi posjeduju zdrave, dosta otvorene i zvonke, izražajne i vesele (nije isključiva ponekad ni nijansa tugaljivosti) lijepe i ugodne, te dobro intonirane glasove, čija intonacija teži prema visinama i razlikuje se od temperirane ugodne“.

S. Kovačić, Katolici u kotorvaroškom kraju, Svetlo riječi, Sarajevo, 1989., str. 199.

Također se crkvene popijevke Ponizno se tebi klanjamo, O prislavna Božja Mati i Zdravo krvi Isusova pjevaju na napjev „Zdravotijela“, dok se korizmena pjesma Rascvijeljena majka staše pjeva po drugom, fojničkom napjevu.

I u pjesmi Faljen Isus, Marijo javljase troglas sa svojim snažnim kvintakordom f-a-c (primjer br.2)

Mnoge profane pjesme kotorvaroškog kraja

Razgovor s fra Željkom Klarić

Fra Željko Klarić rođen je u Jajcu (BiH) 1986. godine. U sjemenište franjevaca konventualaca primljen je 2001. godine; svoje prve redovničke zavjete položio je u Cresu 2007. godine. Nakon dvije godine filozofije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, nastavlja svoj studij teologije na Papinskom učilištu sv. Bonaventure „Seraphicum“, gdje je u lipnju 2011. godine i diplomirao. Dana 27. studenoga 2011. godine položio je svećane zavjete, za svećenika zaređen 16. lipnja 2012. Mladu misu proslavio u rodnoj župi Podmilače, 1. srpnja 2012. godine. Tijekom proteklih deset godina svećeničke službe bio na župama u Zagrebu, Puli i Vinkovcima. Danas na župi sv. Petra u Šibeniku.

Inače, fra Željko je 23. lipnja 2021. stekao naslov licence na papinskom teološkom Institutu Ivan Pavao II. za brak i obitelj Lateranskog sveučilišta u Rimu. Zanimljivo je da je upravo taj Institut osnovao sveti papa Ivan Pavao II. otvorivši ga na onaj isti dan kad je na njega izvršen atentat. Dvogodišnji studij licencijata završio obranom magistarskog rada na temu: „Vjera, nada i ljubav u spasenju sakramenta ženidbe – u perspektivi triju enciklika: Svjetlost vjere, Unadi spašeni i Bog je ljubav“.

Fra Željko otkud kod Vas zanimanje za teološki govor o braku i obitelji?

Nakon nekoliko godina djelovanja u različitim župama osjetio sam potrebu za traženjem odgovora na

probleme sa kojima sam se susreao u pastoralu sa obiteljima i bračnim parovima. Potaknulo me to što nisam znao kako pristupiti određenim situacijama ljudi koji su htjeli rješavati svoje poteškoće u braku. Htio sam se ozbiljnije time pozabaviti. Čak i rad sa mladima zahtijevao je drugačiju pripremu za sve aktualnije izazove koji se stavljuju pred njih. Već sam otprije bio upoznat sa Institutom Ivana Pavla II. kao i sa njegovom teologijom. Sveti Papa je, u svome pastoralnom radu kao i u svojem teološkom promišljanju, našao vrlo dobre odgovore na naše vrijeme. Moja želja je bila pastoral, briga za ljude, a preko sustavnog studija sam otkrio kakve sve mogućnosti nudi jedna specifična teologija u tom pogledu.

Fra Željko, vodite program 'Priprema za brak' za mlađe i parove preko Interneta. Interesuju li se mlađi, imate li online članova?

'Priprema za brak' je nastao kao program koji su od mene tražili dvoje mlađih ljudi, jedan sada već bračni par, moji župljani, koje sam poznavao dugi niz godina. Htjeli su da im pomognem u koračanju prema braku, već dugo su bili u vezi a nisu bili spremni za sakrament. Tako da je nastao kao vrlo praktičan program koji su oni sami preporučili i nekim drugim parovima. Njih dvoje već dvije godine sudjeluju kao suorganizatori i velika su pomoć u realizaciji. Iz početnih pribajavanja hoće li to ikoga zanimati ostali smo u pozitivnom šoku koliko ljudi zapravo stvarno želi kvalitetne sadržaje. Naime ova priprema je zamišljena kao hod koji traje sedam tjedana. Svaki tjedan je jedan zajednički on-line susret i jedan susret pojedinačno sa svakim parom. Svaki par dobije materijale kao i određene smjernice koje kao par trebaju proći zajedno, razgovarati međusobno o bitnim temama, postaviti bitna pitanja... rasti zajedno kroz sedam tjedana. Bit programa je zadobiti novu narav pristupa i pogleda na brak kao i jedno na drugo. Interes je velik, već je kroz protekla 4 ciklusa prošlo oko stotinu parova, s tim da smo smanjili kvotu na 15 parova po ciklusu. Zanimljivo je da na pripremi sudjeluju i parovi koji su u vezi, i zaručnici, i oni koji žive zajedno i parovi koji su već nekoliko godina u braku.

Gdje ste sad na župi, imate li u župi mlađih, dolaze li na mise, na predavanja koja držite, Interesuju li ih uopće to što radite?

Župa u kojoj sam sad na službi je župa Sv. Petra na Vidicima, u Šibeniku. Župa je vrlo dobra, mlada, prošle godine smo proslavili 30. godina od osnutka i tim povodom hodočastili u listopadu na grob Sv. Petra u Rim. Iako (još!) nemam Frame broj mlađih je u stalnom porastu, a posebno me veseli broj mlađih obitelji. Neki župljeni su već sudjelovali na pripremi za brak, a posebno ističem župni ured kao mjesto navještaja i susreta sa parovima u zajedničkim razgovorima i pomoći onima koji žele rješavati svoje poteškoće. Meni je ovo prva služba u Dalmaciji i vrlo je zanimljivo i mogu reći da mi puno u svemu pomaže otvorenost na čemu zahvaljujem svojim bosanskim korijenima.

Danas se sve više mlađih parova razvode, ne pokušavaju razgovarati o svojim problemima, ostavljaju djecu, što reći?

Istina je da se danas puno više nego prije parovi razvode i prečesto ostavljaju iza sebe teške posljedice i za pojedinca i za cijelo društvo pa i za Crkvu. Smatram da je uspjeh dobrog braka u dobroj pripremi. Kuća koja je sagrađena na stijeni ne pada kada navale kiše i oluje. Onim parovima koji su vezani u sakrament ženidbe je spas kada spoznaju da je ta stijena Krist. Isus ima snagu preobraziti našu ranjenu ljudsku ljubav da ne bude sebična i osvajanje nego iskreno darivanje i žrtva. Sakrament ženidbe se sklapa pred oltarom, ali se pred oltarom i živi, sa njega se hrani i on je slika obiteljskog stola. Razvod prečesto zna biti bijeg od odgovornosti, pa i mali nesporazum preraste u okršaj, oprštanje i pomirba kao da nikad nisu ni postojali. Mi u crkvi na početku svake mise činimo upravo to da se zagledamo u sebe i učimo praštati jer je nama oprošteno. Jedno rješenje za spas braka je upoznati Crkvu i uključiti se u otajstvo.

Negdje sam pročitala da ste jako izvježbali tehniku krasopisa. Šta Vas je ponukalo na to? Pišete li čestitke ili pisma, kome ih upućujete?

Haha ha, ne znam gdje ste ovo našli ali kaligrafiju (krasopisanje) sam otkrio još u novičjatskim danima, video sam to u jednom muzeju i poželio tako naučiti pisati. Sad povremeno napišem koji hvalospjev ljubavi ili koji drugi tekst zaručnicima koje vjenčam ili poneku posvetu, čestitke rijetko, ponekad neke važne obljetnice. Mislim da me Rim oduševio sa svojim ljepotama i umjetničkim djelima i odatle poticaj da još više zavolim umjetnost.

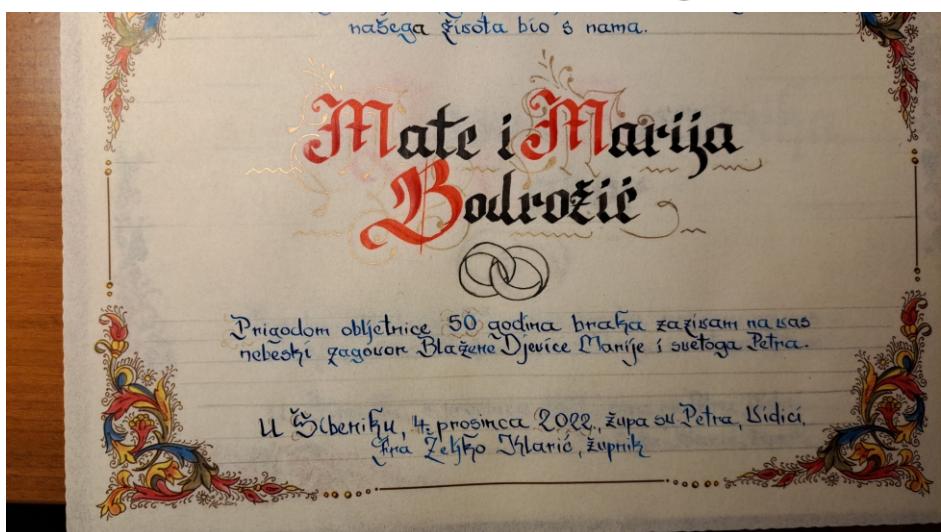
Sve je manje Hrvata u BiH, upis prvačića, naročito u Bosni, da o RS i ne govorimo .Nudi nam se samo zebnja i uznenirujuća budućnost. Vidite li neku nadu?

Na ta događanja seoba ili raseljavanja naših ljudi nastojim gledati malo šire nego samo na posljednjih nekoliko godina. Doima se da je stanje loše a budućnost uznenirujuća. Ne bih rekao da je tako. Kretanje naroda je uvijek postojalo, i ako gledate matice krštenih po starijim župama oscilacija je uvijek bilo, i narod je uvijek dolazio i odlazio. Mislim da je bosanski narod proživio i puno gore kijamete, i preživio. Ovdje je borba za život uvijek bila borba i to je učinilo narod snažnim i životnim. Vjerujem da je to razlog nade. Unatoč lošim statistikama u Bosni itekako vidljive temeljne životne vrijednosti i to treba držati važnim. Tamo gdje se poštuje život mora isplivati dobro.

Zašto je vjera u službi politike?

U svim župama u kojima sam bio nisam se nikad „petljao“ sa politikom, smatram da sa ambona i oltara mogu ponuditi nešto puno bolje svijetu i u tome se trudim. Pozovem ljudе redovito da budu uključeni u događanja i na lokalnoj i široj razini, iako ja to pratim dosta površno i nemam što previše sugerirati. Smatram da katolici nisu apolitični ljudi, dapače mislim da je potrebno da se iz katoličkog svijeta, kao iz drugih religija, trebaju još više isprofilirati ljudi koji će, baš zbog vjerske pozadine, imati izražene moralne vrijednosti i jasne stavove i biti prepoznatljivi u politici.

Poznajete li Kotor Varoš, jeste li boravili, što mislite, sve nas je manje, omladina odlazi, čemu se nadati?

Više od Kotor Varoša poznajem Kotorvarošane, i sve koje poznajem ostavili su na mene lijepo dojmove. Bio sam u nekoliko navrata u Kotor Varošu i rado posjetim vašega župnika. Čuo sam o situaciji i odlascima, ali ipak to nas ne smije obeshrabriti, nego potaknuti na još bolje življenje zajedništva. Mislim da je kod ljudi veći problem beznađe nego sama ekonomska ili pravna situacija u zemlji tako da nadu za opstanak čine oni koji ulažu u zajedništvo i stvarno ga oblikuju živim sudjelovanjem. Mnogi u Bosni ne pamte obilje ni pretjerano blagostanje, svaki režim je nosi osvoje posljedice, ali ono što je krasilo ljude u Bosni je zajedništvo, jedni drugima su pomagali, jedni druge dizali, zajedno slavili, i bili zajedno u tuzi i radosti.

Možda ću pretjerati ako kažem da nam fali kreativnosti u svakodnevnom življenju našeg zajedništva. Uzmimo za primjer kako mnoge naše proslave rođendana, imendana, krštenja, vjenčanja (pa čak i sprovoda) prečesto budu čiste pijanke. To je ponekad znak da ne znamo slaviti drugačije, a slavlje je slika života. Tako i svakodnevnicu ubija ne toliko nedostatak novca koliko nedostatak brige za onoga tko živi do mene. Najveća je prepreka našemu vremenu otuđenost, ljudi su se udaljili jedni od drugih i to onda rađa puno gorim stanjem i nezadovoljstvom nego što uistinu jest.

Rodom ste iz Podmilačja. Možete li napraviti paralelu pastoralu u Hrvatskoj i BIH?

Paralelu pastoralu je dosta teško napraviti jer ne poznajem dovoljno sve ono što se čini u Bosni. Iako ljubav koju narod pokazuje prema svojim ujacima je na zavidnoj razini i vjerujem da bi u Hrvatskoj mnogi svećenici čeznuli za time, a to je uzajamno jer su i ujaci dali svoje srce svome

narodu. Crkva u Hrvatskoj ima dosta razvijenu infrastrukturu od školskoga vjeronomušta i župnih kateheza do rada po ciljanim katehetskim skupinama kao što su biblijske skupine, rad s ministrantima, liturgijski čitači, crkveni zborovi, pripreme za brak, rad s osobama sa posebnim potrebama... Mogu reći da ovo što vidim i u što sam uključen je relativno dobro, ima puno korisnih programa i materijala koji samo treba uzeti i ponuditi.

Rado dolazite u Podmilačje. Šta Vas veže uz rodno mjesto -Bistrigu?

Za moje rodno mjesto Bistrigu me veže prvo moja obitelj, mama, braća i sestre. A onda me veže i sjećanje na sve dobro i lijepo što mi je dalo temelj, moj dom i obitelj i rodbina, porijeklo i geni koje nosim. To istovremeno traži i odgovornost prema svima i prema svemu dobromu što sam primio i što me oblikovalo. Kad god imam priliku slavim misu u svome rodnom selu. Radujem se svakom posjetu rodnom selu, radujem se svakome licu koje tamo susretjem, radujem se svim njihovim važnim stvarima i uspjesima i uvijek imam neki osjećaj da sam im svima nešto dužan za uzvratiti. A raduje me i sam prostor, redovito kad dođem posjetim sve naše livade: Jajašnice i Okrugli grm i Selišće i Luke i Ranče i Mali dol...

Razgovarala: Viki

Franjevci Bosne Srebrenе posjetili misije i misionare u Africi

Franjevci Bosne Srebrenе na čelu s provincijalom Franjevačke provincije Svetoga Križa – Bosne Srebrenе fra Zdravkom Dadićem od 24. siječnja do 5. veljače posjetili su misije i misionare u Africi, u Ruandi, Ugandi i Zambiji.

Nakon što su zajedno boravili u naselju Kivumu u Ruandi, i iz prve ruke upoznali i vidjeli izgrađeni i veoma ustrojeni Centar Otac Vjeko, u kojem se školuje gotovo 1000 mladih ljudi godišnje i za koje se svaki dan osiguravaju i besplatni topli obroci. Osnovni razlog dolaska i posjeta misiji u Ruandi je sudjelovanje u programu obilježavanja 25. obljetnice od ubojstva misionara fra Vjeke Ćurića, ubijenog 31. siječnja 1998. u ruandskom gradu Kigaliju.

Nakon nekoliko dana boravka i upoznavanja sa stanjem, krajnjom bijedom i siromaštvom, a s druge strane i izvornom ljepotom i čarima kojima je obilježena Ruanda, u pratnji subrata misionara fra Ivice Perića koji zadnju godinu i pol djeluje u misiji Mwakapanduli u Zambiji stigli su provincial Zdravko Dadić, provinčijski definitor i ekonom fra Vinko Sičaja i gvardijan Franjevačkog samostana sv. Ilije fra Stipo Karajica.

Imali smo priliku vidjeti kako se nova župa gradi od početka, na 56 hektara zemlje, bez struje, vode i drugih osnovnih potrepština potrebnih za ozbiljnu gradnju.

U Mwakapanduli je dosad izgrađen društveni dom, odnosno višenamjenska dvorana koja trenutno služi za obuku budućih učitelja praktične nastave krojenja i šivanja. U

izgradnji je i zgrada samostana, da bi se povećao smještajni kapacitet za braću franjevce i one koji će u misiju doći pomoći svojim znanjem i vještinama. Postavljeni su solarni paneli te spremnici za vodu, a u završnoj fazi je priključak struje, što će umnogome olakšati daljnje radove.

Gosti nisu skrivali zadovoljstvo i ponos zbog svega što je fra Ivica napravio u Africi, a za sve planirane projekte u Zambiji najavili su svoju veliku potporu.

“Fra Ivičina energija i bogatstvo ideja, kao i način na koji sve to realizira, mogu biti pokazatelj svima kako se upornošću i ljubavlju sve može napraviti. Čak i velika odricanja zbog života na prostoru na kojem nema ni elementarnih uvjeta za život, barem onakvih na koje smo mi navikli u Europi, nisu prepreka ostvarenju fra Ivičinih ciljeva”, rekli su fratri.

Boravak u Ugandi gosti franjevci su iskoristili posjetiti i Školske sestre franjevke Krista Kralja Hrvatsko-bosanske provincije te sestre Služavke maloga Isusa i vidjeli njihov rad i djelovanje među najsiromašnjima među siromasima.

Od franjevaca Bosne Srebrenе u afričkim misijama djeluju još u Johannesburgu u Južnoj Africi fra Miron Sikirić, u župi Subukia u Keniji fra Miroslav Babić i fra Ivica Perić u Mwakapanduli u Zambiji.

Nakon 14 dana lijepo organiziranih i provedenih na tlu ne toliko za nas Europljane daleke Afrike i vidjevši samo dio njezine stvarnosti i krajnosti koje se svakodnevno mogu vidjeti želim iskreno okajati ranije stvarane i stečene predrasude o njoj te sa zahvalnošću, dojmovima i poticajem drugima približiti tu čarobnu Afriku djelomice riječima autorice članka “Srce za Afriku” Maje SajlerGarmaz:

“...Afrika...Divna. Čarobna. Posebna. Poharana neviđenim siromaštvom, gladi, bolestima. Od nje mnogi zaziru zbog predrasuda i straha. Ujedno raj i pakao na zemlji. Magnet koji će vas privući k sebi, ili jednako tako snažno odgurnuti od sebe. Ili ćete joj se beskrajno diviti i iznova se vraćati. Ili ćete okrenuti glavu i pobjeći.”

S.K.

Zanimljivosti Uskrsa

Jeste li znali da se samo u Americi za Uskrs proizvede čak 90 milijuna čokoladnih zečića, te da se u Irskoj zakopavaju haringe

Bojanje pisanica, čokoladni zečići i jaja uskršnja su tradicija. To je najveći kršćanski blagdan oko kojih se veže puno mitova i legendi. Također, Uskrs se različito slavi u različitim dijelovima kugle zemaljske. Mi smo skupili neke najfora zanimljivosti koje možeš pročitati dok užиваš u šunkici i ostalim delicijama :)

1. 76% ljudi na čokoladnom zečiću prvo pojede uši, 5% osoba odgrize prvo nožice, a samo 4% prvo pojede rep!

2. Britanci imaju neobičan običaj za Uskrs. Naime, za ovaj blagdan ljudi se međusobno lupkaju cica - macama za sreću.

3. Zeko je simbol novog života i rođenja već tisućama godina i otad se povezuje s Uskrsom.

4. Najviše blagdanskih čestitki pošalje se upravo za Uskrs. U Americi je to čak 120 milijuna čestitki! Wow!

5. Ludi Irci imaju totalno neobičan običaj za Uskrs. Oni zakopavaju haringe! Da, dobro ste pročitali.

Zakopavanjem haringi, koje su bile glavno jelo u doba korizme i posta, ljudi, a posebno mesari, označavaju njegov kraj i početak ponovnog uživanja u mesu i mesnim prerađevinama.

6. Rumunji jako profitiraju na Uskrs. naime, shopping nove robe njihova je tradicija :)

7. U SAD-u se svake godine za Uskrs proizvede 90 milijuna čokoladnih zečića, 91.4 milijarde jaja i 700 milijuna pilića od sljeza.

8. Početkom 19. stoljeća u Europi su proizvedena prva čokoladna jaja.

9. U Australiji ima zečića samo zbog Uskrsa! Naime, kad su se naseljavali тамо Europljani су skužili da neće moći proslaviti Uskrs zbog тога što nema zeki, па су ih jednствено donijeli тамо :)

10. Poljska je još jedna zemlja s fora tradicijom. članovi obitelji тамо se na uskršnje jutro međusobno polijevaju vodom за sreću!

Pročitajte više na: <https://joomboos.24sata.hr/rijesime/znas-li-ove-fora-zanimljivosti-o-uskrsu-611>

Uz mjesec knjige

IZ NAŠEG PERA

Koliko god napredovala tehnologija interneta, uvijek će knjiga u ruci imati svoje mjesto. Nije davno bilo kad se nije išlo u školu. „Ne može u školu“, „Što јe ja za čobana – pastira“ – čulo se. Neki nisu bili zainteresirani. „Šta јe meni donijeti knjiga?“ Knjiga se ne može jesti“. Prvi školnici su po selu čitali i pisali pisma. Dobivali nagradu. Svašta su se načitali

i napisali. Bilo je i prijetnji: „Ne pomaljaj mi se na oči“. Postoji i otpor prema čitanju i učenju. Kako drugačije protumačiti da osoba u kući ima 4 đaka a ne nauči ni jedno slovo. I sada na glasanju umjesto potpisa stavljaju otisak prsta.

I ne znajući, kao dijete sam pomagao u opismenjavanju. Ostajao samsa jednom starijom osobom kod krava a cure su (već odrasle) isle u večernju školu. Na kraju su dobile diplome. I sada se među nama (kad se sretnemo reći ћu vam njihova imena). Nema pčelarstva, voćarstva, ratarstva, bez znanja, bez knjige. „Čitate li Glasnik?“ „Ne baš“. A kako ćeš naučiti jezik roda svoga? Čitanje je dužnost prema sebi, prema svome rodu, prema čovječanstvu. U Austrijskoj vojsci je bilo pravilo „Niksšrajben, nikspinez“, „Ako ne znaš pisati nećeš dobiti plaću!“ Točno tako je govorio stric (Ivo Maretin). I ja sam Mato naučio čitati i pisati. Tako su kasnije muški koji nisu znali čitati i pisati naučili u vojsci. Svako zlo za neko dobro. A mi čitajmo.

I volimo svoj rodni kraj, jer nema raja bez rodnoga kraja!

Ljekaruša fra Jure Marčinkovića

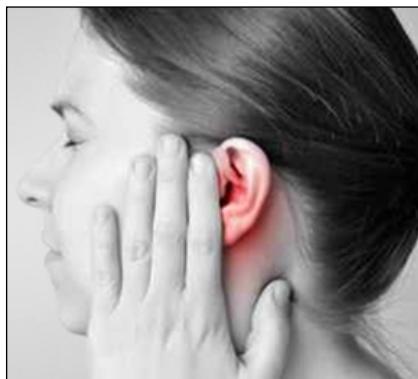
Čišćenje crijeva i tijela

UPALA SREDNJEGA UHA

S vremena na vrijeme imam upalu srednjega uha pa se bojim da ne ostanem bez sluha. Liječnik mi uvijek preporuči neke kapi od kojih mi bude bolje, ali nakon nekog vremena upala se opet javi. Zašto je to tako i ima li nekih ljekovitih pripravaka kojima bih izlječila tu neugodnu bolest?

„Pažljivo uho san je mudracu“ (Sirah 3, 29). Uho je parni organ akustičnosti i statičnosti. Pomoću njega slušamo i održavamo ravnotežu. Sastoji se od vanjskoga, srednjega i unutarnjega dijela. Vanjsko uho ima ušku, školjku, hodnik, sljepoočnicu i bubnjić. U srednjom uhu nalaze se tri koščice: nakovanj, čekić i stremen koje povećavaju primljene glasove i prenose ih unutra. Iz srednjega uha u ždrijelo ide Eustahijeva cijev. U unutarnjem uhu nalazi se pužnica u kojoj nastaje sluh i organ za ravnotežu.

Upala srednjega uha (otitis media) posljedica je virusne ili bakterijske infekcije iz područja nosa i grla, a povezana je s jakim bolovima. Popratni znakovi upale su smanjena mogućnost čujnosti, šumovito bruhanje u ušima, grozница tijekom nekoliko dana. Ako se jaki bolovi u ušima pojave po noći, moguće je da je u srednjem uhu nastala gnojna upala. U tom se slučaju morate odmah javiti liječniku jer postoji opasnost od gubitka sluha i upale moždane kore. Jednako tako trebate se obratiti liječniku ako postoji kronična upala srednjega uha koja je često bezbolna, a iz uha curi gusta tekućina neugodnog mirisa. Vrlo je važno da pojačate vlastitu otpornost. Uz liječničku terapiju preporučujem sljedeće.

Propuh. Izbjegavajte svaki propuh kako se bolest ne bi pogoršala.

Kapi za uši. U uši ne smijete stavljati nikakve kapi ako niste sigurni da je bubnjić u redu.

Oblozi. Sameljite luk (kapulu) ili sirovi krumpir, metnите u gazu i stavite na uši i iza njih kao obloge. Svaka dva sata stavite nove obloge.

Bazga (Sambucusnigra). Kod bolova u ušima djelotvoran je čaj od bazginih cvjetova, dobro zasladić medom. U njega dodajte malo soka od bazginih bobica. Čaj je koristan i kod bolova živaca lica i u području glave. U šalicu vrele vode stavite dvije vrhom punе male žlice bazginih cvjetova, ostavite 10 minuta poklopjeno, procijedite, dodajte sok od bazginih bobica i dobro zasladić kaduljinim medom. Popijte vrlo toplo i na gutljaje, i to 3-5 šalica na dan. Pijte tako dugo dok ne prestanu bolovi i upale.

Miloduh

(Hyssopus officinalis). Sameljite korijen miloduha (sipanta, izopa), stavite ga na vruću peć (na drva) ili kolo (na struju) da gori, a kroz veći lijevak pustite da dim ide u unutrašnjost uha. To ublažuje bolove i smanjuje šumove u ušima. Postupak ponavljajte nekoliko puta tijekom dana.

Čuvarkuća

(Sempervivumtectorum). Kod upale srednjega uha djelotvoran je sok od čuvarkuće. Istiještite sok iz nekoliko listova čuvarkuće, malo ga ugrijte da bude topao i dvaput na dan kapnite u uho po 10 kapi. Istodobno ušnu školjku namažite tim sokom, nemojte ga grijati, njime dobro natopite gazu i stavljajte kao oblog na uši. Svakih šest sati stavljajte svježi oblog.

Bijela vrba (Salixalba). Istimite svježi sok iz vrbinih listova, dobro njime namočite vatu i stavite prije spavanja u uho. Ujutro vatu izvadite i tijekom dana napravite terapiju s čuvarkućom.

Žvakanje. Dugo žvacite suhu

te dobro pečenu koru kruha i suho voće. Svaki zalogaj sažvačite najmanje 35 puta i tek onda progutajte. Time se pojačava cirkulacija u čeljusti, ali i u ušima pa one dobivaju više kisika i hrane te tako brže ozdrave, dok se šumovi u ušima smanjuju.

D i v i z m i n o u l j e (Verbascithapsiaetheroleum). U bocu sa širokim grlom stavite pun pregršt cvjetova sitnog vjetne divizme (Verbascithapsiflores), dodajte 200 ml hladnopršanoga maslinova ulja, ostavite na toplome četiri tjedna i svaki dan bocu dobro protresite. Nakon toga ulje procijedite i ulijte u tamnu bočicu te čuvajte na hladnom i tamnom mjestu. Kod upale srednjega uha dvaput na dan ukapajte u uho 2-3 kapi ulja, a istodobno stavljamte na uho oblog od ulja. U slučaju ekcema i furunkula (čireva) uha stavljamte obloge od divizmina ulja.

Prehrana. Smanjite na najmanju količinu meso, životinjske bjelančevine i masna jela, a jedite dosta svežeg voća i povrća, osobito grah, grašak, leću, sjemenje, klice, krumpir i košturnjavo voće, kao i hranu s mnogo vitamina, minerala i osnovnih elemenata. Preporučujem da češće jedete papaju, avokado, mango i mladu koprivu pripremljenu kao prilog jelu. Šećeraši ne smiju jesti avokado! Jedite lagantu hranu i svaki tjedan najmanje dvaput kokošju juhu. Izbacite alkohol i pušenje, pijte dosta tekućine. Izbjegavajte slatko i jake začine.

ZUJANJEU UHU

(*tinnitus*)

Već neko vrijeme imam čudnovate šumove i zujanje u ušima. To mi zagonjava život. Liječnik mi je dao kapi za uši, ali se stanje ne popravlja. Čini mi se da se još više pogoršava. Kakva je to bolest i ima li joj lijeka na biljnoj osnovi?

Treperenje jednolikog zvuka ili nepravilno titranje zvučnih valova različite duljine i postojanosti mogu se osjećati zbog različitih bolesti. U prvome redu su to razne ozljede glave, visoki i niski krvni tlak, slabokrvnost, bolesti uha, smetnje kod krvotoka, psihička opterećenja, manjak vitamina i minerala. Može biti i posljedica ozbiljne bolesti, ali i mnogi drugi uzroci. Zato zujanje valja shvatiti ozbiljno i obaviti detaljne pregledne kako bi se ustanovio uzrok.

Navodim nekoliko biljnih pripravaka koji mogu smanjiti smetnje, a katkad ih i potpuno izlijeciti.

Švedska gorčica. Ujutro i navečer uho se namaže tinkturom iznutra i izvana. Poslije toga se pamuk natopi švedskom gorčicom i stavi se u zvukovod (ušni kanal). Nakon sat vremena uška (ušna školjka) se namaže izvana i iznutra nevenovom mašču ili maslinovim uljem. Ponavljajte to tijekom tri tjedna, tjedan preskočite, pa ponovno tri tjedna. Ako smetnje ne prestanu, nakon tjedan dana ponovite ciklus i tako sve dok šumovi i zujanje ne utihnu.

Čaj od imele (Viscum album).

Za vrijeme navedene terapije piju se tri šalice čaja od imele svaki dan, 15 minuta prije doručka, ručka i prije spavanja. U šalicu hladne vode stavi se vrškom puna mala žlica imele, ostavi 12 sati pokriveno i procijedi. Prije pijenja malo se podgrije, samo toliko da se pije toplo i na gutljaje. U svaku šalicu čaja doda se mala žlica švedske gorčice.

Č a j o d r o s o p a s a

(Chelidonium majus). Tijekom terapije švedskom gorčicom i čajem odimele, na dan se popije i šalica rosopasa. U šalicu vrele vode stavite do vrha punu malu žlicu rosopasa, ostavite 10 minuta poklopljeno, procijedite i tijekom dana ispijte toplo i na gutljaje.

Jabučni ocat (Acetum mali).

Tijekom navedene terapije triput na dan pijte i po čašu vode dodavši joj po veliku žlicu jabučnoga octa. On pojačava protok krvi u čitavom tijelu, a, što je važno pri zujanju u ušima, osobito u području uha, vrata i glave. Budući da ocat sadržava obilje minerala, nadoknađuje njihov eventualni manjak. Isto tako jabučni ocat pojačava izbacivanje nepotrebni tvari iz organizma preko kože, crijeva i bubrega te uklanja kolesterola u krvi. Protok krvi u organizmu se normalizira i zujanje se smanjuje, a ako uzrok nije neka teška bolesti, često potpuno nestaje. Tijekom

dana dobro je vanjsku i unutarnju školjku uha namazati čistim octom ili mješavinom: pola jabučnoga octa, pola uvarka od poljske preslice (Equisetumarvense). Korisno je tom mješavinom natopiti gazu i staviti kao oblog na uho. Najbolje je obloge stavljati prije spavanja i držati ih najmanje sat vremena. Prije stavljanja obloga, pamuk se natopi gorčicom ili čistim octom i stavi se u zvukovod (ušni kanal).

Rok. Osnova je imena starovisoknjemačka riječ roho (od rohon - rikati, urlati dahtati, hripati, osobito u obliku bojnog pokliča). Riječ je latinizirana, Rochus. Naši su oblici Roka i Rokica (muški i ženski rod), Roko, Roki.

Pranje uha. Prije stavljanja obloga na uho i natopljenoga pamuka u zvukovod preporučujem pariti uho mješavinom 1:1 jabučnog octa i uvarka od kamilice (Chamomillarecutita). Smjesa se dobro ugrije i uho stavi na paru da ulazi u zvukovod. Glava se pokrije ručnikom kako bi para bolje ulazila u uho. Pazite da se koža parom ne bi opekla.

Pranje tijela. Ujutro i navečer treba se okupati toplov i hladnom vodom. Na kraju čitavo tijelo dobro tuširati hladnom vodom. Poslije toga se tijelo posuši ručnikom i namaže smjesom 1 dl uvarka od kamilice i 1 dl jabučnog octa čemu se dodaju dvije velike žlice iscijedine brđanke (Arnicamontana). Tijelo se ostavi da se samo osuši, ali se obuče toplo.

Suho voće. Osušeno voće, osobito suhe kruške (Pyruscommunis), treba dugo žvakati i progušati. Time se pojačava izlučivanje tako potrebne pljuvačke, a istodobno se pojačava protok krvi u području čeljusti i čitavoga uha.

Svježi listovi breze (Betulaependulaefolia). U šalicu vrele vode stavite tri svježa brezina lista, ostavite 15 minuta poklopjeno, procijedite te popijte toplo i na gutljaje, i to tri šalice na dan. Pijte tri tjedna, pa tjedan stanke i nakon toga prema potrebi ponovite ciklus. Ili, ako nemate svježe listove, u ljekarni kupite homeopatski pripravak Betula folium D1 (Weleda) i pijte tri puta na dan po deset kapi s malo vode.

Nastavit će se ...

Imena i imendani

OBITELJSKI IMENAR

Sveti je Rok rođen u Montepellieru oko 1295. Rano je ostao bez roditelja, podijelio imanje sirotinji, a sam pošao na hodočašće u Rim. U to je vrijeme Italijom harala kuga, zaraza koju su donijeli mornari s Istoka. Rok se na svojem putu zaustavljao u okuženim mjestima poslužujući iznemogle. Vraćajući se iz Rima i sam se okužio u Piecenzi. Bespomoćan je ležao s drugim bolesnicima, a onda se s mukom sakrio u šumi i nastanio u nekoj kolibi. Legenda dodaje da mu je vodu donosio anđeo, a kruh vjerni pas. Prizdravivši vratio se u rodni grad koji je upravo bio u ratu. Mještani ga nisu prepoznali, dapače, optužili su ga da je uhoda, bacili

ga u tamnicu i tu je nakon pet godina umro 16. kolovoza 1327. Istog mu je datuma kalendarski spomendan. Nakon nekoliko godina Mlečani njegove relikvije prenose u svoj grad, a tamošnji redovnici franjevcii podižu mu crkvu "San Rocco".

Sveti se Rok štuje kao zaštitnik od kužnih bolesti u ljudi i životinja. Umjetnost, osobito renesansna, prikazuje ga samoga ili sa svetim Sebastijanom. Rok je u hodočasničkoj odjeći, s nazupčanom školjkom koja visi s prednje strane ramena (školjka je rezvizit i simbol hodočasnika kojom su zahvaćali vodu; naziva se "jakovska kapica"). Osim toga, Rok nosi torbu,

štap i tikvicu, a na otkrivenu bedru vidljiva mu je rana. Uz njega je pas s kruhom u gubici. Slikaju ga katkad i u društvu s anđelom koji mu nosi posudu s lijekovima. Francuzi imaju izreku "C'est Saint-Rochetonchien" ("To je sveti Rok i njegov pas") u smislu "to su n e r a z d v o j i v i p r i j a t e l j i".

Roland. Ovo germansko ime glasilo je u ranoj verziji Hrodnand. Sastavljeno je od germanskih riječi hroth (slava) i nanth (odvažan, smion). Talijanski i španjolski Je to Orlando. Hrvatske su izvedenice Rolando, Roli, Lando, Landa, Orlando, Orlanda, Ora, Orka.

U kalendaru je 15. srpnja sveti Roland, cistercitski opat u mjestu Chézery (istočna Francuska), u 12. stoljeću. Ime se Roland u srednjem vijeku proširilo s poznatim starofrancuskim epom o junaku Rolandu koji je poginuo u borbi sa Saracenima. Ep je napisan u 12. stoljeću, ima 4.002 stih, autor mu je navodno neki redovnik. Poznati su i takozvani Rolandovi stupovi s Rolandovim kipom koji su u 14. i 15. stoljeću podizani na glavnim gradskim trgovima, osobito u sjevernoj i srednjoj Njemačkoj, kao simbol autonomije srednjovjekovnih gradova. Takav je i dubrovački Orlando, postavljen 1417.

namjesto još starijeg.

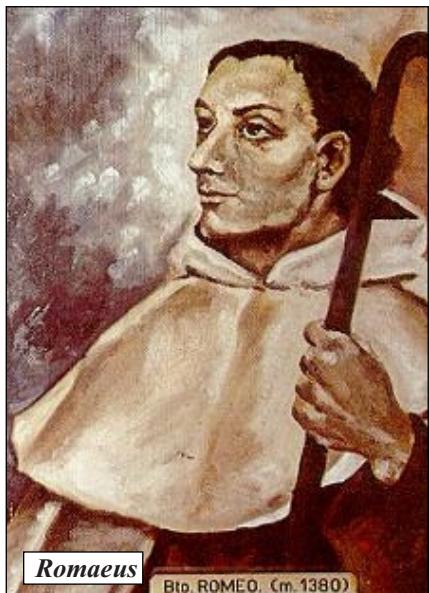
Roman. Latinski je oblik imena Romanus, od latinske riječi romanus, znači i rimski i Rimljani. Izvedenice su Romo, Romano, Romica, Romika, Romko, Roli; u ženskom rodu Romana, Roma, Romka, Romanka. Nekoliko je svetaca toga imena. Spomenimo svetog Romana opata, učenika opata Sabina u mjestu Ainay kod Lyona. S 35 godina otišao je u samoču u francusko gorje Jura. Tu je godine 450. s bratom utemeljio samostan za svoje prve učenike, koji je poslije postao glasovita opatija Condat. Godine 444. biskup Hilarije iz Arlesa zaredio ga je za svećenika. Umro je godine 463. U kalendaru je 28. veljače. Drugi sveti Roman ima spomendan 9. kolovoza. Mučeničku je smrt podnio u Rimu u rano kršćansko doba (3. stoljeće). O njemu je malo povijesnih podataka. Bio je vojnik i zaželio je biti kršćanin, potaknut hrabrim držanjem đakona Lovre u zatvoru. Lovro ga je, boraveći u zatvoru, krstio. Sveta je Romana 23. veljače. Prema legendarnom životopisu bila je kćerka rimskoga prefekta Kalpurnija. Pobjegla je od kuće i živjela kao pustinjakinja nedaleko od Rima. Tu je bila sakrila papu Silvestra I. koji je morao bježati pred Dioklecijanovim progonstvima godine 305. Umrla je kod mjesta Todi (Umbrija) početkom 4. stoljeća. Godine 1301. prenesene su njezine relikvije u tamošnju crkvu.

Romanus

Romeo ima izvorni latinski oblik Romaeus, a u svezi je sa srednjovjekovnom latinskom riječju romaeus, koja je značila hodočasnik koji je išao u Rim, otuda naš izraz romar - (općenito) hodočasnik. Drugi smatraju da je korijen imena grčka riječ romaios - Grk rimski državljanin. Ime Romeo (i Julija) osobito je rašireno i poznato po istoimenoj Shakespearovoj tragediji o zaljubljenom paru iz Verone. Izvedenica ima u muškom i u ženskom rodu: Romo, Romko; Romka, Mea, Romica.

Sveti je Romeo jedva poznati španjolski redovnik, poglavар dominikanskog samostana u Lyonu i Bordeauxu u 13. stoljeću, kojemu je spomendan 21. studenoga.

Romaeus

Btd. ROMEO. (c.m. 1380)

Rozalija je prema talijanskom Rosalia, a začetak je imenu latinska riječ rosa - ruža, rosarium - ružičnjak. Na tu temu - "rosa - ruža" - dugi je niz izvedenih imena: Roza, Rozi, Rozena, Rozica, Rozika, Rojka, Rozalina, RoskaRozalinda, Linda, Rozana, Rozarija, Rozelina, Rozen, Rozina, Rozeta, Rozvita, Roža, Rožalija, Rožarija, Ruzarija, Ruzarka, Zara, Zarka, Ruža, Ružana, Ružica, Ruška, Žana, Ružena.

Nekoliko je svetica toga imena. Rozalija iz Palerma živjela je u 12. stoljeću kao pustinjakinja na Monte Pellegrinu (sjeverno od Palerma na Siciliji). Vjerojatno je bila redovnica baziljanka. Štuje se osobito na Siciliji kao zaštitnica od kuge, spomendan joj je 4. rujna. Istog nadnevka (4. rujna) u kalendaru je sveta Ruža (Roza) iz Viterba (sjeverozapadno od Rima). Rođena je 1233. Bila je neobična i hrabra žena. Javnim i oštrim govorima uključila se u javni život. Napadala je Fridrika II. tražeći da se pomiri s papom. Zbog toga je progdana iz grada, ali se uskoro, nakon careve smrti, vratila. Željela je stupiti u viteški samostan klarisa, ali je redovnice nisu primile. Umrla je 1252. Prema papinoj su naredbi njezino tijelo, šest godina nakon smrti, prenijeli u samostansku crkvu klarisa. Još je i danas neraspadnuto. On dje se u velike štuke. Sveta Ruža Limska u kalendaru je 23. kolovoza, prva je Svetica Južne Amerike. Rođena je 1586. u Limi (Peru). To je vrijeme strahovlade, zlostavljanja i pljačke koje su Provodili Španjolci u Peruu. Ruža je živjela

asketski, sva se predala pomaganju najzapuštenijih. Već su je za života duboko poštivali, osobito u Limi. Kad je godine 1617. umrla, prijetila je opasnost da je mnoštvo na ukopu jednostavno raznese. Vojnički su odredili morali čuvati njezino tijelo. U Limi joj je podignut najveći spomenik u Peruu. Prikazuju je kao redovnicu - dominikanku s vijencem ruža na glavi i s ružom u ruci; katkada sa sidrom, s ružom u ruci i Djetetom Isusom na ruži.

- Sveta je Rozelina u kalendaru 17. siječnja. Rođena je godine 1263. u Francuskoj. Bila je redovnica - kartuzjanka, a od 1300. prioricakartuzije u Celle-Roubaud (Provence).

U našim kalendarima 13. ožujka nalazimo i svetu Rozailju. Radi se zapravo o svetoj Eufraziji, odnosno Eufrozini; tako i стоји u starijim kalendarima. Na njemačkom području ime je skraćeno u Rosina, a u nas zatim nespretno preinačeno u Rozalija. Ova svetica (Eufrazija, što etimološki dolazi od grčkih riječi eu i praxis - dobar pothvat, sreća) rođena je oko godine 380. u Konstantinopolu. Otac joj

Antigon bio je senator. Umro je kad je imala godinu dana. Kao sedmogodišnja djevojčica sa sestrom je otišla u Egipat i ondje ušla u samostan. Živjela je u zajednici koja je imala stroga asketska pravila, dnevni red prožet molitvom i meditacijom, obavljala najjednostavnije kućne poslove i zajedno s drugima nije uzimala mesa, vina ni voća, već samo jednom dnevno, predvečer, kruh, povrće i vodu. To je vrijeme kada su u Egiptu bile vrlo brojne i raznolike samostanske zajednice. Umrla je godine 410.

Rudolf. Ime obuhvaća sastavnice starovisoknjemačkih riječi hroth, hroud - slava i wolf - vuk. U Nijemaca postoje i kratice Dolf i Rolf. Hrvatski su oblici imena Ruda, Rudika, Dolfo; Rudolfa, Rudolrina, Rutka. U kalendaru je 17. travnja blaženi Rudolf, mučenik. Bio je dječak u švicarskom gradu Bernu. Neki ga je bogati trgovac namamio u svoj podrum i ondje iz tajnovitih ritualnih razloga mučio i ubio (17. travnja 1294.). Ubojicu je gradski senat osudio na smrt. Dječaka je puk u gradu ubrzo počeo častiti kao mučenika, premda ni do danas nije službeno proglašen svetim.

Zaštita 30 posto oceana velik izazov za planet

Kako povećati površinu zaštićenih morskih područja s osam na 30 posto u manje od deset godina? Tim pitanjem bavi se globalni forum u Kanadi koji ima za cilj očuvanje morskih ekosustava kojima prijete prekomjerni izlov ribe, zagađenje i klimatske promjene.

Na tragu povijesnog dogovora o bioraznolikosti potписанog na konferenciji COP15 u Montrealu potkraj prošle godine, gotovo 3000 dužnosnika, znanstvenika, nevladinih organizacija i organizacija domorodačkog stanovništva okupilo se u Vancouveru na petom Međunarodnom kongresu za zaštićena morska područja (IMPAC5), koji je otvoren u petak (3.2.2023.) i traje do 9. veljače. Znanstvenici ističu da je skup ključan za uspostavu okvira za postizanje cilja zaštite 30 posto kopna i oceana do 2030. godine dogovorenog na COP15, prenosi Hina. To je golem korak za zaštitu oceana jer predviđa zaštitu tri puta veće

površine u cilju očuvanja osjetljivih ekosustava i ugroženih vrsta. Samit, koji se obično održava svake četiri godine, održava se sa zakašnjenjem od dvije godine zbog pandemije covid-19. "Moramo preispitati naše politike, gospodarstva, prioritete i procese na načine koji odražavaju važnu ulogu koju priroda ima u našem zdravlju, jednakosti, dobrobiti i gospodarskoj održivosti", istaknula je Kanada, organizator skupa. Oceani prekrivaju tri četvrtine Zemljine površine i dom su četvrtine poznatih vrsta te apsorbiraju 30 posto emisija CO₂ izazvanih ljudskom aktivnošću...

Neki stručnjaci boje se "politike brojki". Otporniji na klimatske promjene znanstvenici su identificirali područja bogata bioraznolikošću koja su jako ranjiva i zahtijevaju hitnu zaštitu. Sada treba razgovarati o "uspostavi globalne mreže, ekološki reprezentativne i koja primjereno štiti cijeli niz tipova ekosustava", rekao je

Clarke. Posebice zato što će oceani koji budu zaštićeni i kojima se bude upravljalo na održiviji način biti otporniji na klimatske promjene. No ako svijet i ostvari "ambiciozan cilj zaštite 30 posto oceana do 2030. visoko-kvalitetnim (zaštićenim morskim područjima), ciljevi okvira ne mogu se u cijelosti ispuniti bez odgovarajućeg upravljanja preostalih 70 posto oceana", istaknula je neprofitna organizacija PewCharitableTrusts. Po mišljenju Siana Owena, direktora Koalicije za očuvanje dubokog mora (DSCC), "ključno je brzo i nedvosmisleno odbaciti i postojeće i industrije u nastajanju koje ugrožavaju naš duboki ocean i da održivo upravljamo preostalih 70 posto".

Države članice UN-a sastat će se ponovno potkraj veljače kako bi pokušale dogоворити sporazum za zaštitu otvorenog mora i to bi u načelu trebala biti posljednja sjednica. Zaštita međunarodnih voda, koje pokrivaju

gotovo polovicu planeta, ključna je za zdravlje cijelog oceana i njegovu bioraznolikost i za ograničenje globalnog zagrijavanja. "Vlade moraju ograničiti aktivnosti koje uništavaju i remete vitalne ekosustave koji podržavaju život na Zemlji", zaključio je DSCC.

Članice Ujedinjenih nacija napokon su postigle dogovor o prvom međunarodnom ugovoru nakon godina pregovora o zaštiti otvorenog mora, krhkog i vitalnog blaga koje prekriva veliki dio Zemlje.

- Brod je stigao do obale - objavila je predsjedavajuća konferencije Rena Lee u sjedištu UN-a u New Yorku u nedjelju (5.3.2023.) uz glasan i dugotrajan pljesak izaslanika.

Nakon više od 38 sati pregovora, postignut je povijesni dogovor o zaštiti oceana u sjedištu Ujedinjenih naroda u New Yorku.

Dogovor o otvorenom moru stavlja pod zaštitu 30 posto morskih površina pod zaštitu do 2030. godine, a cilj je zaštita i oporavak sredine. Ovaj ugovor je bio na čekanju godinama zbog nesuglasica oko prava na lov i sredstava za ove namjene.

Posljednji sličan ugovor je potpisana prije više od 40 godina, 1982. godine - Konvencija Ujedinjenih naroda o pravu mora. Tada je uspostavljeno područje koje se zove otvoreno more – međunarodne vode u kojima sve zemlje imaju pravo na ribolov, brodove i istraživanja, ali je samo 1,2 posto tih voda zaštićeno.

Dan planete Zemlje

Svake godine 22. travnja obilježava se Dan planeta Zemlje kako bi se jačala svijest ljudi prema prirodnom okolišu. Različitim akcijama nastoji se skrenuti pozornost ljudi na opasnost koja prijeti životu na Zemlji zbog porasta

globalnog onečišćenja te ih se želi potaknuti da osvijeste problem z a g a d e n j a o k o l i š a . U sklopu brojnih ekoloških projekata provode se fizička čišćenja podmorja, priobalja i okoliša, educira o potrebi očuvanja mora i kopna te potiče odgovorno postupanje prema okolišu. Svi mi svakodnevno možemo i malim promjenama u postupanju prema okolišu učiniti veliku stvar za pomoći očuvanju našeg planeta te utjecati na globalnu svijest o potrebi mijenjanja odnosa prema planetu Zemlji. Na ovaj dan podsjetimo se svi zajedno - čuvajmo okoliš, smanjimo količinu otpada, reciklirajmo otpad, kompostirajmo biorazgradivi otpad, kupujmo pametno, ograničimo potrošnju energije i bavimo se fizičkom aktivnošću.

Veliki čovjek ostavlja mali ugljični otisak!

MOJE PUTOVANJE

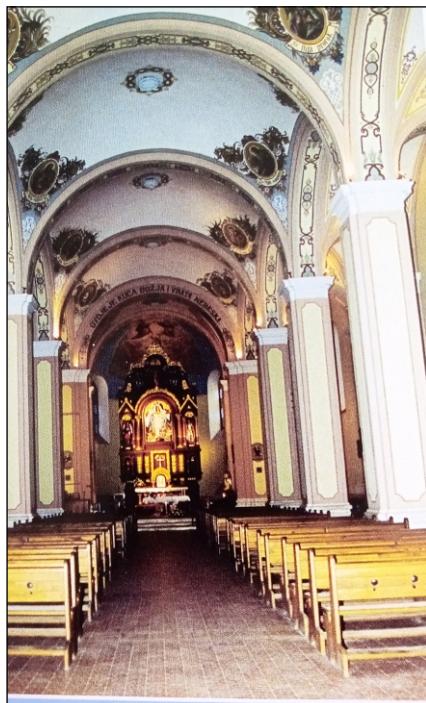
TOLISA

Tolisa je naselje na sjeveroistoku Bosne i Hercegovine u Posavskoj županiji, na desnoj obali Save u općini Orašje. Dobila je ime po istoimenoj rijeci Tolisi. Prvi put se spominje u darovnici hercega Kolomana bosanskome biskupu i njegovoj biskupiji koju je potvrdio Kolomanov brat, ugarski kralj Bela IV. 1244. godine, a obuhvaćala je područje oko rijeke Tolise.

U Tolisi sam bila prvi put 2000-ite godine na svečanosti obnove orgulja, a kasnije sam s prijateljima navraćala više puta i uz sve zanimljivosti, sjećam se da nigdje nisam jela tako dobru salatu od kiselog kupusa kao u Tolisi. Vrijedi posjetiti ovo posavsko mjesto. Crkva je golema, ali

već izvana odiše nekim mirom. Fasada je pitomo žute boje. Kad uđete u tu prostranu crkvu obaspe vas raskošni mir i svjetlost. Zidovi su oslikani: Presveto Trojstvo, Marijino uznesenje i Posljednja večera, koje je prvotno radio Antun Huber iz Tirola, a obnovio Josip Pellarini iz Vinkovaca. U lađama su 44 medaljona sa slikama Krista, BD Marije i svetaca. Na jednom je i lik bosanske kraljice Katarine, ovdje je Kata (nije kanonizirana, ali franjevcii je poštuju kao uzornu trećoredicu). Župa je 1991. imala oko 12000 vjernika, a sada ih je oko 7000.

Dolaskom Osmanlija porušeni su svi samostani i crkve u Posavini. O preostalom katoličkom narodu brigu su vodili fratri iz Kraljeve Sutjeske.

Područje toliške župe je 1784. postalo kapelanijska, a župa je od 1802. odvajanjem od župe Bijela. Kuća je izgrađena 1755./56. Mukotrpnno je bilo isposlovati odobrenje za gradnju crkve od turskih vlasti. Fra Martin Nedić je išao u Carigrad po ferman (dozvolu) za gradnju crkve. Odmah je počela gradnja najveće crkve u Bosni i Hercegovini (58x20 m) pod nadzorom Đure Echorna iz Osijeka. Župnik fra Martin Nedić piše biskupu J.J. Strossmayeru 3. rujna 1864. godine: „Kao što je u Narodnim novinama jur javljeno, temeljni kamen dne 17. srpnja blagoslovivši stavismo crkveni temelj u kome ime najvećeg dobročinitelja bosanskog, tj. Vaše preuzvišenosti, upisano stavismo i potomstvu za blagu uspomenu izručismo... Bogoljubni moji pučani bez odmora, mogu riet, dan i noć rade, vukuć ciglu, piesak (kreč sam prije pribavio) noseći vodu, miešajuć malter, dodajući ciglu zidarima itd. i to sve drage volje i bez pogovora...“ (Andrija Zirdum, Pisma bosanskih franjevaca 1850.-1870.)

Građena je u romanskom stilu: tri lađe, osam stupova u nizu i dva

zvonika, adebljina vanjskih zidova jedan m. Zanimljivost zvonika je njihov lukovičasti oblik, što nije čest slučaj. Gradnja i potpuno uređenje završeni su 1881. Biskup Strossmayer je pomogao oko gradnje i darovao je crkvi dva pobočna oltara, raspolo i tri slike. Orgulje su nabavljeni 1896. To su najstarije orgulje u BiH. Izradio ih je Caspar Fischer iz Apatina 1800. godine. U crkvi je izbio požar 21.8.1917. Kažu da je temperatura bila velika, pa su se topile cinčane cijevi orgulja. Renoviranje orgulja izvršeno je tek 1935. Nove svirale od cinka presvučene su aluminijskom bronzom. Orgulje su opet bile onesposobljene za sviranje. Obnovio ih je Mijo Prskalo 2000. Ponovnim vraćanjem u život obilježena je 200-ta obljetnica njihove izrade.

Obnova ove crkva je izvršena 1911. po nacrtu poznatog Josipa Vančaša. Unutrašnjost je izmijenjena rušenjem stupova i gradnjom impozantnih bačvastih svodova i četiri tanja stupa. Crkva je 1917. izgorjela iznutra, ali je obnovljena tek 1931. Nažalost, crkva je u Domovinskom ratu oštećena, a čudo bi

bilo da nije. Štete su otklonjene.

Uz crkvu je i samostan izgrađen 1923. (prvi koji je gradio fra M. Nedić 1862. postao nefunkcionalan). Pošto je i ovaj iz 1923. postao malen za samostanske potrebe, 1986 franjevci grade novi, koji je završena 1992. U Domovinskom ratu novi samostan je bio ratna bolnica.

Tamošnja crkva i samostanski kompleks su nacionalni spomenik BiH. Spomenik obuhvaća crkvu Uznesenja Blažene Djevice Marije, dvije samostanske zgrade (staru i novu) te nepokretnu imovinu, koja je uglavnom smještena u muzeju (stari samostan je muzej): arhiv, knjižnica, zbirka umjetničkih slika, arheološka, numizmatička i tekstilan zbirka, kovinski predmeti. Sve zbirke su izuzetno bogate. U knjižnici je preko deset tisuća svezaka. Tu su i djela stariji franjevačkih pisaca. Posebice je zanimljiva Biblia tiskana 1651. u Amsterdamu. rječnici, kao i gramatike raznih jezika iz 17. i 18. stoljeća.

Treba istaknuti da su police u knjižnici izrađene od abonosa, a od tog iznimno rijetkog i skupog drva izrađena je i jedna rezidencija u samostanu. Govore da boravak u prostoru uređenom namještajem abonosa godi i potiče zanimljiv razgovor, jer se ljudi osjećaju neobično zbogtoga što su stvari oko njih i stolice na kojima sjede, pa čak i posude iz koji se poslužuju jestvine, od materijala starog više tisuća godina.

Moram vam kazati ponešto o tom „posavskom zlatu“. Sava, uz silne ljepote, skriva u dubinama svojih voda i vrijedne nalaze. Kada rijeka potkopa obalu nad kojom raste drveće, ono padne u vodu koja ga povuče za sobom. Stablo zapne svojim granama i korijenom na dnu korita, pa ga prekriju naplavine mulja, pijeska i šljunka. Ležeći dugi niz godina u mulju vode

tekućice, ono se fosilizira i nastaje subfosilno drvo. Kao takvo, najčešće je hrast, brijest i jasen. Ako je riječ o hrastu, nastaje hrastov abonos, odnosno crni hrast - dub. Njegove nove osobine su: iznimna čvrstoća, tvrdoća i velika težina. Neka debla izvađena iz Save stara su više od osam tisuća godina. Stručnjaci s američkog Sveučilišta Cornell, nalazeabonosa iz Save usporedili su s otkrivanjem dinosaura.

Tolisa je poznata i po tome što je tu 1823. godine, fra Ilijan Starčević (1794. – 1845.) otvorio prvu pučku školu. Tako je utemeljeno školovanje civila, puka, jer su dosadašnje škole po samostanima, uglavnom školovale buduće redovnike – svećenike.

Evo nekoliko podataka i o fra Martinu Nediću. Rođen je u Tolisi 1. travnja 1810., gdje je i umro 1895. Osnovnu je školu i gimnaziju završio u

Kraljevoj Sutjesci, teologiju u Mađarskoj, za svećenika zaređen u Požunu, a u Vacsu, gdje je proslavio mlađu misu bio je na službi dvije godine. Potom se vraća i djeluje u Bosni: pastoralno u župama, a bio je i provincijal te zastupao franjevcu u Beču i Carigradu. Govorio je nekoliko jezika. Pisao je epske pjesme: o borbi s Turcima, u čast Franji Josipu, biskupu Marijanu Šunjiću... Sabirao povijesnu građu i pisao o prošlosti naše zemlje.

Inicirao je gradnju franjevačkih crkava i samostana u BiH, od kojih je najveća crkva u njegovoj rodnoj Tolisi. Povodom 200. obljetnice njegova rođenja u samostanu u Tolisi održan je međunarodni znanstveni skup 2010. godine.

Osim povijesnih zanimljivosti i fosilnog drva Sava i Tolisa su bogate ribom, pa ribolovci birajte što ćete

loviti: amura, šarana, štuku, smuđa ili noću čekati golemog soma. Možete se zabaviti lovom pernate divljači; fazani, divlje guske i patke, šljuke, grlice.

U lipnju možete sudjelovati na Danima Tolise. To je višednevna kulturna manifestacija s glavnim događajem: međunarodnom smotrom folklora, a ništa manje nisu zanimljive utrke pasa, natjecanja u raznim starim sportskim disciplinama, predstavljanja knjiga i koncerti.

Posjetite Tolisu i uvijek ćete doživjeti nešto novo i zanimljivo. U ovo korizmeno vrijeme Franjevački svjetovni red u Tolisi je organizirao molitveni susret 4.3.2023. U bilo koje vrijeme u Tolisi ćete se ugodno osjećati.

Luca Koroman

HUMOR.HUMOR.HUMOR.HUMOR.

Kako se zove zaštitnik političara?

- Sv. Pinokio

Europa

Razgovara društvo o ulasku BiH u EU, pa se pitaju

- Zašto toliko kasni, a Mujo će:
- Ni Amerika nije u Europi, a ništa joj ne fali!

Rođenje

Pita Mujo Hasu:

- Gdjesi rođen
- U Zenici, kaže Haso
- Koji dio?
- Kako koji dio, pa cijeli sam rođen u Zenici

Punac kaže zetu:

- Sad kad si se oženio, nadam se da više nećeš praviti gluposti.
- Neću, ovo je bila posljednja.

Razlika:

- Koja je razlika između mobitela i žene?
- U mobitel napuniš 10 KM i možeš pričati što želiš, a ženi daš cijelu plaću i moraš šutjeti.

Rolada od špinata

S nekoliko uobičajenih i pristupačnih sastojaka možete napraviti ukusno i oku ugodno jelo. Rolada od špinata punjena aromatiziranim svježim sirom odličan je i brzinski ručak, koji možete ponijeti i na posao. Još jedan plus je to što u hladnjaku može stajati i do tri dana, a možete ga jesti i za doručak, uz čašu jogurta.

Sastojci za roladu: 300 g špinata, 5 jaja, žlica kiselog vrhnja, 1 dl ulja, 120 g prosijanog glatkog brašna, pola praška za pecivo, sol po želji.

Sastojci za nadjev: 250 g krem ili nemasnog sira, ostatak kiselog vrhnja, češnjak, čajna žlica maslinova ulja, sol, papar, vlasac – ili malo mladog luka.

Priprema rolade - Opran i očišćen špinat blanširajte, prohladite ga i sitno nasjeckajte. Odvojite bjelanjke od žumanjaka. Bjelanjcima dodajte prstohvat soli pa ih izradite u čvrsti snijeg. Brašnu dodajte prašak za pecivo, žumanjke, špinat, ulje, sol i vrhnje pa dobro promiješajte. U smjesu lagano, kuhačom dodajte snijeg od bjelanjaka pa još jednom lagano promiješajte kako biste dobili kompaktnu smjesu. Četvrtasti pleh za pećnicu obložite papirom za pečenje pa izlijte smjesu. Pecite na 180 stupnjeva 15 do 20 minuta.

Dok se biskvit peče, pripremite nadjev. Protisnite češnjak, dodajte mu maslinovo ulje, začine i kiselo vrhnje. Smjesu pomiješajte s krem (ili nemasnim) sirom. Kad je biskvit pečen, zarolajte ga u mokru krpu, sve dok se ne ohladi. Hladni biskvit nadjenite sirom i zarolajte. Roladu prije posluživanja ostavite najmanje sat vremena u hladnjaku.

Ovako pripremljenoj roladi možete dodati šunku, tunu, losos ili povrće i tako jelo podići na još višu razinu. Rolada od špinata je praktično jelo koje može biti i party hrana, a možete ju pakirati i mališanima za veliki odmor.

Nema raja bez rodnoga kraja!